

business to
BUSINESS
magazine

www.grenef.com

grenef.

GRAĐEVINARSTVO & ENERGETSKA EFIKASNOST

broj 23 / oktobar 2023.

GRAĐEVINA / ENERGETSKA EFIKASNOST / ARHITEKTURA / ENTERIJER / MATERIJALI

» **ARHITEKTA JEDNOG GRADA - Prokuplje**

Milan Radovanović, d.i.a. Arhigarda
Stvaranje prostora koji odražava potrebe i želje zajednice

» **INTERVJU**

Manuela Gatto, Zaha Hadid Architects
Arhitektura prati cikluse inovacija društvenog razvoja

16.11.2023.
Metropol Palace Hotel
Beograd

» **REČ STRUČNJAKA**

Danilo Mičić, Impact Acoustic SEE
Akustična rešenja imaju merljiv uticaj na komfor i produktivnost

» **INTERVJU**

Prof. **Goran Vojvodić**, biro VIA
Arhitektura je sklad između funkcije, konstrukcije i volumena uz primereni odnos prema okruženju

» **PROJEKAT - Antipod Studio**
Harmonična simbioza japanskog spokoja i živahne kreativnosti

» Kako enterijer utiče na naše mentalno zdravlje?
Milica Tasovac, ist.um.

» **INTERVJU**

dr. Slaviša Kondić, Teking Architecture
Ljubavna pisma arhitekturi

» **PROJEKAT - CBS International d.o.o.**
Enterijer koji pruža osećaj komfora i prijatnosti

» Gradnja prirodnim materijalima u regionu
Sonja Krstavčević d.i.a. EN EF Studio

SAVREMENI ČOVEK U NOVIM KORELACIJAMA SA PRIRODOM

AUTOR

Trendovi u pejzažnom uređenju

Autor teksta: **Dejan Popov**, pejzažni arhitekta i dizajner

Modernom čoveku je više nego ikada potrebno da aktivira možda zaboravljene niti koje ga spajaju sa prirodnim okruženjem. Kroz tehnologije i savremene tokove, ove niti mogu biti još jače, više ispletene i uočljivije, ukoliko prirodu shvatimo, razumemo i pratimo

Sinagoga d.o.o. Sombor / autor: Renato Lakatoš, Groovel / foto: Relja Ivanić

“
Cilj je gradskom čoveku podariti parče
prirode pomireno sa svim savremenim potrebama
i trendovima

Pejzažna arhitektura i hortikultura predstavljaju proces formiranja i dizajniranja otvorenih prostora, što uključuje uređenje pejzaža kroz planiranje, oblikovanje, izgradnju i upravljanje pejzažem. Kroz sve svoje elemente zasebno, ova specifična grana arhitekture, građevine i primenjene umetnosti, **unapređuje kvalitet života stvaranjem lepote, ali i rešavanjem problema životne sredine.** Poslednju deceniju, uz posebno uočljivu naglu ekspanziju nakon perioda korone, sve više se govori i vodi računa o eksterijerima. Arhitektura objekta i enterijeri, kroz koje su ljudi izražavali sebe, svoje navike, načela, estetiku, sve više se izmešta na polje šireg obuhvata – eksterijer i spoljašnji prostor.

Podstaknut prirodom, uživanjem u spoljnim aktivnostima i vremenu, savremeni čovek sve više ima potrebu da izađe izvan okvira zidova, svojevrsnih kutija, skučenosti.

Konekcije enterijera i eksterijera su neraskidive, te se sve više uočava i tendencija brisanja tih granica – da se sve aktivnosti, ambijenti i osobe iz našeg doma prelivaju u spoljašnje prostore, kao i da čist vazduh, biljke, materijale, prozračnost i lakoću prirode želimo u prostorijama svog životnog i radnog kutka. Moderan čovek sve više obraća pažnju i vodi računa o tome kako će izgledati eksterijer njegovog prostora.

Takođe, sve više se koriste otvoreni prostori i u njima se provodi sve više vremena, stoga su i zahtevi sveobuhvatniji. Kuhinje na otvorenom i prostori za ručavanje, veće lounge zone, bazeni i propratni sadržaji uz vodene površine, pergole i zasene, ambijentalna ušuškanost, prostori za odlaganje vrtnih potrepština i alata, sportske aktivnosti, zelenilo, prirodni hlad drveća – samo su neki od zahteva koji se stavljaju pred dizajnere eksterijera.

Sve više klijenti im poveravaju i oblikovanje fasade i estetike objekta, pomoćnih objekata i ograde. Ovo je upravo iz razloga uočavanja neraskidive povezanosti svih elemenata koje oko uočava kada ste u jednom spoljašnjem prostoru.

Kako klimatske promene i dalje predstavljaju goruće pitanje, sve više ljudi se okreće praksama održivog i regenerativnog uređenja pejzaža. Ovo uključuje korišćenje biljaka otpornih na sušu

Kada se na sve zahteve doda i potreba za umešnošću oblikovanja sa visokim estetskim načelima, pred dizajnerima inženjerima je pravi ozbiljan zadatak. **Cilj je gradskom čoveku podariti parče prirode pomireno sa svim savremenim potrebama i trendovima.**

Vrtovi i terase su dokaz da su arhitektura i pejzažna arhitektura neraskidivo povezane, kao i da je vrtna umetnost sačinjena iz mnoštva elemenata koji ne podrazumevaju samo vegetaciju već i sve ostalo što se nalazi upravo tu, u eksterijeru. **Pejzažna arhitektura obuhvata** sve ono što se uočava u spoljašnjem prostoru – od krupnih strukturalnih elemenata, funkcionalnih pozicija i sadržaja, do finalnih detalja.

Privatna kuća, Fruška gora / autor: Landscape Factory / foto: Dejan Popov

Sve to na jednom mestu, čini kompoziciju dizajna eksterijera, gde svi zasebni elementi funkcionišu skladno, upečatljivo, udobno i inspirativno. Spoljašnja i pejzažna arhitektura kroz dizajn i implementaciju ideja pružaju nesagledive mogućnosti ugodnog, kvalitetnog i estetski oplemenjenog života na otvorenom.

U pejzažnom dizajnu sve više su prisutni različiti pravci kojim se oblikuju otvoreni prostori. Od održivih do prostora prožetih tehnologijom, **pejzaži postaju spoj inovacija i prirodnih lepota.**

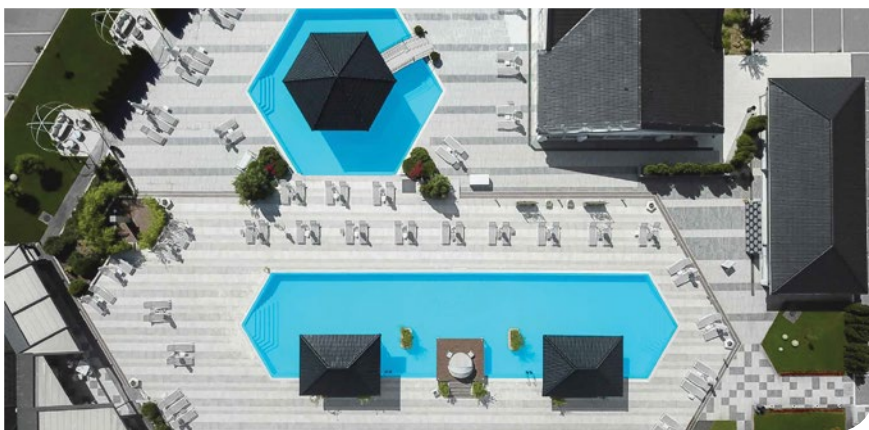
Specifičnost eksterijera je takođe i izloženost spoljašnjim faktorima, uslovima sredine i u tom pogledu je potrebno biti jako obazriv i pažljiv prilikom projektovanja. Trendovi su održivo i regenerativno uređenje pejzaža, životni prostori na otvorenom, naturalistički i biofilni dizajn, pametne tehnologije, minimalizam uz fokus na mikroklimu i mikrostaništa.

Kako klimatske promene i dalje predstavljaju goruće pitanje, sve više ljudi se okreće praksama **održivog i regenerativnog uređenja pejzaža**. Ovo uključuje korišćenje biljaka otpornih na sušu, projektovanje kišnih bašta i retenzija za upravljanje atmosferskim vodama i korišćenje propusnih materijala za popločavanje kao što su različite vrste behatona i kamena, vezanih i rastresitih granulata. Sveobuhvatni cilj je ne samo da se minimizira šteta po životnu sredinu, već i da se ona aktivno poboljša. Ovo uključuje korišćenje tehnologija regeneracija tla, sekvenciranja ugljenika, otpornosti pejzaža na ekstremne vremenske nepogode i restauracija biodiverziteta kako bi se stvorili pejzaži koji su otporniji, dogoročni i ekološki zdravi.

Bašta 128, Prigrevica / autor: Renato Lakatoš, Gorovel / foto: Relja Ivanić

“ Trend naturalističkog i biofilnog dizajna predstavlja stvaranje pejzaža koji izgleda kao da pripada prirodi uz uključivanje elemenata prirode u izgrađeno okruženje

Diamond Garden bazeni, Beograd / autor: Landscape Factory / foto: Diamond Garden

Usled pandemije, koja je sve zatekla u kućama i stanovima, potražnja za **životnim prostorima na otvorenom** je porasla. Moderan čovek danas sve više traži izlaz u prirodi, svom vrtu i okućnici, parku, šetalištu uz reku, zelenom krovu ili terasi. Sve više se gradi izvan gradova, a u samim centralnim gradskim jezgri se posebno ceni kvadrat dvorišta ili terase. Sve više je domova sa otvorenim kuhinjama, pergolama, ognjištima i prostorima za sedenje dizajniranim za druženje, zabavu i opuštanje.

Zoo vrt, Tuzla / autor: Nada Bukejlović / foto: Ana Kolović

Trend naturalističkog i biofilnog dizajna predstavlja stvaranje pejzaža koji izgleda kao da pripada prirodi uz uključivanje elemenata prirode u izgrađeno okruženje. Uz autohtone biljke, projektovanje je fokusirano na stvaranje staništa i korišćenje organskih oblika, baršunastih formi i prirodnih materijala. Dizajniranje je usmereno na poglede i scene, kao i iskorišćenje kapaciteta sunca i dnevne svetlosti.

Stvaraju se osećaj toka prostora, kontinuiteta i zdrave sredine.

Tehnologija i pametni sistemi

takođe sve više dobijaju na značaju u dizajnu pejzaža, od automatizovanih sistema za navodnjavanje, regulaciju sistema bazena, do pametnih sistema osvetljenja i zvuka. U narednim godinama može se očekivati intenzivnija integracija tehnologije u pejzažni eksterijer dizajn, sa fokusom na to da spoljašnji prostori budu udobniji, pogodniji za korišćenje i jednostavni za eksploataciju i negovanje.

Vertikalne bašte, ili zeleni živi zidovi, postaju sve popularniji na prvom mestu u urbanim sredinama gde je izražen nedostatak horizontalnih površina. Ranije pokrenut trend, razvijanjem različitih sistema ozelenjavanja, podstiče sve kreativniju upotrebu vertikalnog prostora u pejzažnoj arhitekturi i dizajnu, sa živim zidovima.

Savremeni način gradnje doveo je do pojave velikog broja kvalitetnih materijala koji svojim karakteristikama omogućavaju visoku energetska efikasnost objekata

Sinagoga d.o.o. Sombor / Autor: Renato Lakatoš Gorovel / foto: Relja Ivanić

Oni se koriste za kreiranje zelenih paravana, ambijenata, umetničkih instalacija na otvorenom, pa čak i čitavih fasada zgrada i mikroklimatskih celina.

Minimalistički pejzaži i minimal eksterijer dizajn sve više su prisutni kako dizajneri propagiraju estetiku prefinjenosti, odsustvo nepotrebnih elemenata i akcentovanje suštine kroz perfektne pojedinačne detalje. Minimalizam je već neko vreme popularan u dizajnu enterijera, a sada počinje da na velika vrata ulazi i u kreacije pejzažnog dizajna. Minimalističke pejzaže karakterišu jednostavne, čiste linije i fokus na neopterećen prostor, sa ograničenom paletom materijala, tekstura, biljaka i boja.

Livade divljeg cveća i trava dosta su pogodne za formiranje velikih površina koje ostavljaju bez daha i plene svojom jednostavnom prirodnošću i šarenilom. Kako interesovanje za naturalistički dizajn nastavlja da raste, možda ćemo videti sve više eksterijera osmišljenih kao livade divljeg cveća. Ovi prostori su obično ispunjeni različitim autohtonim divljim cvećem i travama, koje obezbeđuju stanište za oprašivače, insekte i druge divlje životinje, a istovremeno stvaraju predivan pejzaž kome nije potrebno konstantno intenzivno održavanje.

Sa klimatskim promenama koje sve više dovode do ekstremnijih vremenskih pojava, dizajneri pejzaža moraju sve više da se fokusiraju na stvaranje **mikroklimi** i **mikrostaništa**. Ovo uključuje korišćenje elemenata dizajna kao što su vetrozaštitni i pojasevi zvučnih barijera, vodenih površina i struktura zasene.

Na taj način se stvaraju celokupne oblasti eksterijera i mikroambijentalne celine koje su gostoprimljivije za određene biljke ili vrste životinja i insekata. Na taj način priroda nastavlja da neometano funkcioniše i živi. Neraskidiva povezanost prirode i čoveka, dobila je na značaju i važnosti. Savremeni kontekst je ovu, već odavno stvorenu konekciju, samo intenzivirao i dodatno produbio.

Modernom čoveku je više nego ikada potrebno da aktivira možda zaboravljene niti koje ga spajaju sa prirodnim okruženjem. Kroz tehnologije i savremene tokove, ove niti mogu biti još jače, više ispletene i uočljivije, ukoliko prirodu shvatimo, razumemo i pratimo. Prožimanjem svega i zajedništvom svih ovih elemenata savremenog i prirodnog – čovek će pronaći mir, jednostavnost i lakoću kroz život na otvorenom.

“

Minimalistički pejzaži i minimal eksterijer dizajn sve više su prisutni kako dizajneri propagiraju estetiku prefinjenosti, odsustvo nepotrebnih elemenata i akcentovanje suštine kroz perfektne pojedinačne detalje. Sada počinje da na velika vrata ulazi i u kreacije pejzažnog dizajna

Poslovni prostor Klas Mrvić, Kragujevac / Autor: Zelegrad / foto: Jelena Sokanović

Krovni vrt Tešanj / autor projekta: Nada Bukejlović